

Gudenå Helhedsplanen 2014

Hvordan kan vi - sammen og bæredygtigt - udnytte det rekreative potentiale i GudenåLandet?

Forord

Resumé

Derfor en Gudenå Helhedsplan

Sådan skal Gudenå Helhedsplanen realiseres

Lystfiskerturisme

Stisystemer

Kulturhistorie

Projektkatalog

Bilags- og litteraturliste

1. UDKAST

Kolofon

Udgiver

GudenåSamarbejdet

- Gudenåkomitéen. - et samarbejde, der rådgiver alle kommunerne i oplandet til Gudenåen og Randers Fjord om natur- og miljøbeskyttelse og rekreativ anvendelse af Gudenåens vandsystem. Medlemmerne er:
  - Randers Kommune
  - Favrskov Kommune
  - Viborg Kommune
  - Silkeborg Kommune
  - Skanderborg Kommune
  - Horsens Kommune
  - Hedensted Kommune
- VisitGudenaå - foreningen af 7 turismeorganisationer langs Gudenåen
- LAG'erne langs Gudenåen - lokale aktionsgrupper
- OplevGudenaå – et formidlings- og friluftspjækt under Naturstyrelsen

GudenåSamarbejdet er sekretariatsbetjent af Gudenåkomitéens sekretariat.

Forord

1. Udkast

Resumé

Gudenå Helhedsplanen

Med denne Helhedsplan ønsker GudenåSamarbejdet at

- beskrive, hvordan man ved at arbejde helhedsorienteret kan udnytte det rekreative potentiale i GudenåLandet på en bæredygtig måde og dermed gøre GudenåLandet til et endnu mere attraktivt sted at bo og besøge.
- udpege indsatsområder og stille forslag til projekter, som kun eller bedst kan løses i et tværgående samarbejde og som kan styrke friluftslivet og den levende kulturhistorie i GudenåLandet.

Gudenå Helhedsplanen udarbejdes af GudenåSamarbejdet for kommunerne i Gudenåkomitéen, Randers, Favrskov, Viborg, Silkeborg, Skanderborg, Horsens og Hedensted.

Hele GudenåLandet er Helhedsplanens geografiske interesseområde. GudenåLandet forstås bredt og fleksibelt som oplandet til Gudenåen, hvor åen er et væsentligt aktiv i forhold til natur, kulturhistorie, turisme, erhverv og bosætning. Konkret koncentrerer Helhedsplanen 2014 sig om de 7 kommuner, som er repræsenteret i Gudenåkomitéen.

Gudenåkommunernes vedtagne vision for Gudenåen er grundlaget for Gudenå Helhedsplanen, som er blevet til med bidrag fra en lang række af Gudenåens interessenter og brugergrupper.

Gudenå Helhedsplanen er en dynamisk plan, der kan opdateres med nye versioner med nye indsatsområder eller uddybes med mere detaljerede handleplaner for enkelte indsatsområder.

Målet med Gudenå Helhedsplanen er at skabe synergi mellem eksisterende aktører og indsats langs Gudenåen og sætte skub i udviklingen af nye attraktive og markante tilbud. Til dette formål tilbyder Helhedsplanen et helhedsorienteret billede af GudenåLandets potentialer og et katalog af projektforslag, som kan realiseres af GudenåSamarbejdet eller andre.

Helhedsplanen skal kvalificere fundraising til konkrete projekter ved at udgøre en fælles vision med bred opbakning, som fondsansøgninger kan henvise til. Ligeledes skal Helhedsplanen få effekt ved at påvirke andre kommunale, regionale og nationale strategier og bevillingspolitikker.

GudenåSamarbejdet

I GudenåSamarbejdet mødes Gudenåkommunerne med LAG'erne langs Gudenåen, VisitGudenaa og projektet OplevGudenaa for at sikre synergi og koordinering mellem de forskellige udviklingsinitiativer omkring Gudenåen.

GudenåSamarbejdet skal være en motor for bæredygtig udvikling og samarbejde og supplere de eksisterende aktører omkring Gudenåen ved at

- tage initiativ til konkrete tværgående projekter
- støtte samarbejdet og videndelingen blandt Gudenåens aktører

Indsatsområder og projektforslag

Gudenå Helhedsplanen 2014 prioriterer tre konkrete indsatsområder med klare potentialer, der kun eller bedst kan realiseres i tværgående udviklingsprojekter

- Lystfiskerturisme
- Stisystemer
- Kulturhistorie

Til hvert indsatsområde foreslår Helhedsplanen en række projekter og anbefaler fælles principper for udvikling.

Gudenå Helhedsplanens projektforslag

Lystfiskerturisme

Formål

-

Effekt

- At grundlaget for lystfiskerturisme ved Gudenåen styrkes.

Projektforslag

- **Partnerskab.** At der tages initiativ til et partnerskab af kerneinteressenter, der kan beskrive status og behov for lystfiskeriet ved Gudenåen.
- **Udviklingsprojekt.** At der på baggrund af partnerskabets indsamlede viden og anbefalinger fundraises til et tværgående projekt. Projektet skal gennem prioriterede indsatser inden for f.eks. naturgenopretning, zonerings, formidling, udvikling af oplevelsesprodukter og faciliteter samt markedsføring højne kvaliteten af Gudenåens lystfiskerprodukt på en bæredygtig måde samt synliggøre produktet.

Stisystemer

Formål

-

Effekt

- At der skabes en sammenhængende rekreativ infrastruktur langs Gudenåen, der gør oplevelser, læring og erfaringer med naturen og kulturhistorien lettilgængelige for alle målgrupper.

Projektforslag

- **Stisystem.** At der fortsat igangsættes delprojekter til realisering af et sammenhængende stisystem fra kilde til og med fjord gennem partnerskaber mellem kommunerne, foreninger, erhvervsliv og lokale.
- **Vandvej.** At der udvikles et sammenhængende produkt af ruter og steder for sejlende ved at partnerskabet Vandvejens forslag til en sammenhængende struktur af multifunktionelle faciliteter realiseres i lokale partnerskaber.
- **Formidling.** At der udvikles en samlet formidling af bookbare og frit tilgængelige muligheder på Gudenåen for sejlende i egen eller lejet kano, kajak og andre fartøjer.

Kulturhistorie

Formål

-

Effekt

- At der skabes attraktive tilbud til lokale og turister med Gudenåens levende- og tilgængeliggjorte kulturhistorie.

Initiativ

- **Skilte.** At der skabes en sammenhængende vejvisning og formidling af natur- og kulturhistorier langs Gudenåen ved at kommunerne i samarbejde med blandt andre museerne opdaterer de fysiske skilte efter fælles standarder på tværs af kommunerne.
- **Digitale kort.** At der skabes et godt grundlag for oplevelsesudvikling og – formidling ved at GudenåKortet og OplevGudena.dk samt VisitGudenaas formidling videreudvikles i stadig dialog.
- **Vidensbank.** At der skabes en fælles vidensbank på tværs af få udvalgte databaser med frittilgængelige billeder og fortællinger om kulturhistoriske seværdigheder og interessante steder i naturen af høj ensartet kvalitet. Den fælles vidensbank kan danne grundlag for udvikling af apps og anden formidling. Vidensbanken etableres ved, at man i kommuner og kulturinstitutioner prioriterer at bruge de samme udvalgte nationale datasiloer samt opdaterer og kvalitetssikrer data heri.
- **Netværk.** At der skabes oplevelsestilbud på baggrund af GudenåLandets fælles identitet og kulturhistorie. For at skabe et grundlag for udvikling af disse tilbud etableres et netværk mellem kommuner, turismeorganisationer, museer og attraktioner. Netværket skal identificere samarbejds muligheder og udvikle nye fælles projekter, f.eks. med afsæt i mulighederne under Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017.

Derfor en Gudenå Helhedsplan

Helhedsplanen skal føre Gudenå Visionen ud i livet

På initiativ af Gudenåkommunernes borgmestre blev Gudenåkomitéen i 2010 bedt om at formulere en vision for Gudenåen, hvis hovedidé er at udnytte de rekreative potentialer i det fælles vandløb.

Visionen blev udviklet på en konference med deltagelse af politikere og interessenter fra alle kommunerne og blev efterfølgende behandlet og godkendt i Gudenåkomitéen 15. juni 2011.

Visionen peger på GudenåLandets særlige kendetegn og de potentialer for oplevelser med natur og kulturhistorien, som området rummer.

Gudenåkommunerne gav efter visionsprocessen Gudenåkomitéen den opgave at fortsætte arbejdet med at konkretisere visionen i en Helhedsplan. Gudenåkomitéen har valgt at gøre dette i regi af GudenåSamarbejdet. I dette samarbejdsforum udarbejdes Helhedsplanen for kommunerne med inddragelse af særligt VisitGudenaa, LAG'erne langs Gudenåen og OplevGudenaa, som er de tre ikke-kommunale deltagere i GudenåSamarbejdets møder, men også en lang række andre interessenter.

Gudenå Visionen

Gudenåen - natur, oplevelser og kultur

Mangfoldig natur

Gudenåen og dens omgivelser er en guldgrube af mangfoldige naturtyper, som beriger landskab, mennesker og dyr. Vi vil bevare og udbygge de enestående naturværdier, så Gudenåen i al fremtid er et livgivende aktiv for området.

Naturens oplevelsescenter

Gudenåen er naturens oplevelsescenter. Den ægte natur skaber de bedste oplevelser for de mange lokale og turister langs åen. Vi vil sikre, at benyttelse og beskyttelse går hånd i hånd.

Den levende kulturhistorie

Gudenåen har gennem hundreder af år været livline for mennesker langs åen. Den byder på rige kulturværdier og historiske klenodier, som vi vil bevare, udvikle og markedsføre. Den levende kulturhistorie om Gudenåen skal være kendt i Danmark og i verden omkring.

Gudenåen flyder på tværs af kommunegrænser

Gudenåen løber uanfægtet tværs over kommunegrænser og andre administrative og geografiske skel.

Kommunerne deler derfor en fælles opgave om at beskytte vandmiljøet og administrere reglerne for sejlads og koordinere andre aktiviteter, der følger Gudenåen.

For turisten i GudenåLandet er organisatoriske og administrative grænser også helt uvedkommende. Den værdikæde, der har betydning for turisten, handler om kvalitet i den sammenhængende oplevelse. Hvis vejvisningen langs vandreruten varierer i forstyrrende grad, vil den vandrende næppe synes, at det er relevant, at det skyldes 7 kommuners forskellige, lokalt begrundede skiltepraksis.

GudenåLandets kommuner og interesseorganisationer deler Gudenåens geografi og derfor også det helt særlige potentiale i at udnytte de fælles naturgivne og kulturhistoriske kvaliteter. Det er et godt udgangspunkt for at se de rekreative potentialer i et helhedsperspektiv.

Bæredygtig udvikling kræver flere perspektiver

Langs Gudenåen er der gjort mange positive erfaringer med at arbejde i partnerskaber på tværs af myndigheder, foreninger, lodsejere, ildsjæle og erhvervsliv om at skabe gode rammer for livet i lokalområderne i form af f.eks. stisystemer og gode faciliteter til friluftslivet. I tværgående samarbejder kan man opnå det helhedsorienterede perspektiv, som er forudsætningen for at kunne udnytte Gudenåens rekreative værdier.

Det fordrer en særlig måde at arbejde på, når nye udviklingsprojekter beskrives og realiseres ud fra et fælles perspektiv. Den enkelte part må forlade sin vanlige praksis og snævre fokus på for eksempel sin myndighedsrolle eller sin geografiske, emnemæssige eller kommercielle interesse for at kunne bidrage til det fælles projekt, der realiseres ved konsensus. En vellykket proces kan munde ud i bæredygtige tiltag, som tager hensyn til mange interesser og som kan bruges af mange.

Den bæredygtighed, som Gudenå Helhedsplanen har som gennemgående princip, handler både om økonomisk og økologisk bæredygtighed og projekt-overlevelsessevne. Det forstås sådan, at projekter, der igangsættes i forlængelse af Helhedsplanen bør have en balance mellem benyttelse og beskyttelse, og i projekterne bør man tidligt og bevidst forholde sig til, hvordan aktiviteterne overgår ”til drift”.

Videndeling giver synergi

Der findes aktuelt en lang række aktører og initiativer, der arbejder for at udvikle den rekreative infrastruktur, beskytte og genoprette naturen, skabe oplevelsesmuligheder, formidle kulturhistorien og markedsføre GudenåLandet som turistdestination og bosætningssted.

Ved at dele viden om aktiviteterne med hinanden og ved at samarbejde om projekter med fælles interesse, kan der opnås en større sammenhæng i produktet til turisten, projekter i større skala med bedre finansieringsmuligheder samt en mere helstøbt planlægning, hvor de forskellige interesser afstemmes tidligt.

1. Udkast

Sådan skal Gudenå Helhedsplanen realiseres

GudenåSamarbejdet har for kommunerne i Gudenåkomitéen udarbejdet denne Gudenå Helhedsplan i samarbejde med en lang række interessenter. Planen er udarbejdet som en rammebeskrivelse, der efterfølgende kan realiseres i projekter og partnerskaber. En del af Helhedsplanens overordnede målsætninger kan realiseres lokalt ud fra stedbundne muligheder og rammer, mens andre kan realiseres i større fælles, evt. kommunalt drevne, projekter.

Gudenå Helhedsplanen tager udgangspunkt i den geografi, som Gudenåkomitéens kommuner repræsenterer: Randers, Favrskov, Viborg, Silkeborg, Skanderborg, Horsens og Hedensted kommuner. Det udelukker naturligvis ikke, at projektere kan igangsætte konkrete projekter i forlængelse af Helhedsplanen, hvor en større geografi eller andre kommuner inddrages, eller at konkrete projekter tager fat på en mindre lokal opgave, der kan bruge Helhedsplanen som en overordnet ramme.

Helhedsplanens projektforslag er ikke ejet eller finansieret af GudenåSamarbejdet eller andre af bidragyderne.

Gudenå Helhedsplanen skal få effekt ved, at

- skabe en fælles forståelse for GudenåLandets potentiale
- synliggøre synergimuligheder ved at forene eksisterende initiativer i et samlet projektkatalog
- fostre nye initiativer til tværgående udvikling
- skabe et fællesskab omkring formidling og markedsføring af nye oplevelsesmuligheder i GudenåLandet
- tilbyde en visionær rammebeskrivelse med bred opbakning, som nye initiativer kan bygge på og kvalificere deres fundraising med ved at henvise hertil i fondsansøgninger
- påvirke andre kommunale, regionale og nationale strategier og bevillingspolitikker.

GudenåSamarbejdet vil gennem sit virke formidle Gudenå Helhedsplanen til Byrådene og administrationerne i alle Gudenåkommunerne, til det omfattende netværk af foreninger, projekter og øvrige interessenter omkring Gudenåen og ad den vej søge at få planens projektforslag realiseret.

Næste version af Gudenå Helhedsplanen

Gudenå Helhedsplanen er en dynamisk plan, der kan opdateres med nye versioner eller indsatsområder eller afføde mere detaljerede handleplaner for enkelte indsatsområder.

En opgave for en eventuel næste version af Helhedsplanen kunne blive at tegne et mere detaljeret forslag til en overordnet planlægning på tværs af kommunerne med zoner og prioritering af de rekreative muligheder langs Gudenåen.

Helhedsplanens første version giver dog først og fremmest anledning til, at en række af de stillede projektforslag beskrives nærmere med tidsplan og budget, så finansiering og realisering kan påbegyndes ved GudenåSamarbejdet eller andre.

1. Udkast

Indsatsområder

Der er udvalgt tre indsatsområder til denne første version af Gudenå Helhedsplanen. Man ville kunne formulere en lang række andre relevante indsatsområder, men for at fokusere indsatsen er der valgt tre med klare potentialer, der kun eller bedst kan løftes i tværgående udviklingsprojekter.

Lystfiskerturisme

Lystfiskeri er en friluftaktivitet, der allerede har mange brugere og et stærkt netværk af foreninger langs Gudenåen. Men det er også et område, som ifølge flere undersøgelser har et stort potentiale for højere kvalitet i oplevelsen og et velreguleret større antal lystfiskere og dermed større lokal omsætning (for eksempel COWIs undersøgelse fra 2013 af lakseudsætningernes lokaløkonomiske effekter).

Grundlaget for lystfiskeri er natur(oplevelser) af høj kvalitet. Lystfiskerne er typisk en turistmålgruppe med høj betalingsvillighed, men dette er helt afhængigt af, at der findes attraktive natur- og fiskeoplevelser. Med de store samfundsmæssige investeringer, der gøres i natur og miljø blandt andet via Vandplanerne, skabes der et stærkere grundlag for at udvikle rekreative og turistmæssige tilbud, som for eksempel lystfiskeri.

Vil man udnytte vækstpotentialet i lystfiskerturisme kan det kun lade sig gøre ved fortsat henynstagen til naturen. En usund, uskøn og overrendt natur ikke attraktiv for nogen lystfiskere. Langsigtet udvikling af lystfiskerturisme kan kun foregå bæredygtigt.

Lystfiskerturisme

Formål

-

Effekt

- At grundlaget for lystfiskerturisme ved Gudenåen styrkes.

Projektforslag

- **Partnerskab.** At der tages initiativ til et partnerskab af kerneinteressenter, der kan beskrive status og behov for lystfiskeriet ved Gudenåen.
- **Udviklingsprojekt.** At der på baggrund af partnerskabets indsamlede viden og anbefalinger fundraises til et tværgående projekt. Projektet skal gennem prioriterede indsatser inden for f.eks. naturgenopretning, zonerings, formidling, udvikling af oplevelsesprodukter og faciliteter samt markedsføring højne

kvaliteten af Gudenåens lystfiskerprodukt på en bæredygtig måde samt synliggøre produktet.

Status og potentiale

Målgruppen for familielystfiskeri er i dag godt dækket ind af turismeorganisationernes tilbud og markedsføring. Men der er stadig et stort uudnyttet potentiale i målgruppen af dedikerede lystfiskere. Netop denne målgruppe nås kun, hvis man anerkender, at gruppen er differentieret. En (dedikeret) lystfisker er ikke bare en (dedikeret) lystfisker. Indsatsen, både produkter og markedsføring, skal målrettes de forskellige typer fiskeri.

Dette hænger blandt andet sammen med, at Gudenåen har et meget varieret fiskeri, som kan deles op i 4 typer fiskevand

- I Randers Fjord og
- I Søerne fiskes der især efter gedder og sandart og der medefiskes
- Nord for Tange fiskes der efter laks og havørred
- Syd for Mossø er der et stort potentiale for ørred og stallingfiskeri

Samlet set har lystfiskeriet ved Gudenåen en række unikke kendetegn.

Styrkerne er

- Et varieret og demokratisk fiskeri med både let- og sværttilgængeligt fiskevand. Det er et særkende ved Gudenåen, at der på ingen af de mest attraktive strækninger er private grupper/konsortier, der har eksklusiv adgang til fiskeriet. Således tilbydes lystfiskeriet på vilkår som muliggør alles adgang til fiskeriet.
- Et stærkt netværk af aktive foreninger med godt samarbejde med lodsejerne, der indehaver fiskeretten.
- Gode oplevelsespakker og markedsføring ved turismeorganisationerne til især målgruppen af lystfiskende familier.

Der er et generelt behov for

- Faciliteter. Flere og bedre faciliteter til isætning af småjoller og broer til bl.a. bevægelseshæmmede samt flere overnatningsmuligheder.
- Formidling. Samlet formidling af mulighederne for især ikke-lokale lystfiskere. Herunder oversættelse af hjemmesider til tysk, engelsk og hollandsk, udvikling af målrettet digital og analog formidling, et guidekorps samt et præcist og obligatorisk system til indrapportering af fangster.
- Turismeudvikling. Et ensartet højt kvalitetsniveau i turismeproduktet særligt med henblik på målgruppen af dedikerede lystfiskere.
- Markedsføring. Specialiseret markedsføring målrettet de forskellige typer af dedikerede lystfiskere.

Potentialer og opmærksomhedspunkter

- Den væsentligste del af indtægterne ved lystfiskerturisme kommer fra forbruget uden om fiskeriet. Det dyre grej købes typisk i sit eget lokalområde,

mens man under en lystfiskertur betaler for overnatning, mad, guide og øvrige oplevelser.

- Den grundlæggende struktur er bygget op omkring fiskeretten, som haves af lodsejerne, landmændene, der lejer retten ud til lystfiskerforeningerne, der administrerer fiskeriet. En større tværgående indsats for lystfiskeriet ved Gudenåen er derfor helt afhængig af samarbejdet med lodsejerne og lystfiskerforeningerne.
- Den dedikerede lystfisker søger specialiseret information og tilbud fra kilder med autoritet på området.
- Ungdomsafdelingerne i lystfiskerforeningerne oplever et dalende medlemstal, det kan blive en trussel for det samlede lystfiskeri, idet foreningernes arbejde og samarbejde med lodsejerne er den bærende struktur i lystfiskeriet omkring Gudenåen.
- Garn- og rusefiskeri, både uautoriseret og erhvervsmæssig, er en hindring for udviklingen af lystfiskeriet.
- Sejlads med speedbåde på søerne særligt over de tilladte hastighedsgrænser kan være til gene for lystfiskere i små joller og kanosejlende.
- Kanosejlads, særligt hvis det foregår uden for de tilladte tidsrum, kan være til gene for lystfiskerne, der tilpasser tidspunktet for deres lystfiskeri herefter.
- I følge rapporten Lystfiskeri i Danmark fra 2010 er forbedring af naturoplevelserne den primære kilde til øget lystfiskerturisme. Øget tilgængelighed betragtes dog ikke nødvendigvis af alle målgrupper som en forbedring. En mere bevidst zonerings, som naturligvis først og fremmest tager udgangspunkt i ejerforhold og brugsret, kunne derfor både tage typer af fiskevand i betragtning såvel som u/tilgængelighed. Zoneringsen kan friholde områder for nye stier, fiske- og p-pladser og andet og på den måde fordele belastningen af hensyn til både forskellige målgrupper og naturens robusthed.

Stisystemer

Stisystemer som indsatsområde forstås bredt som både den formidling og rekreative infrastruktur, der gør naturen lettilgængelig.

Stisystemer

Formål

-

Effekt

- At skabe en sammenhængende rekreativ infrastruktur langs Gudenåen, der gør oplevelser, læring og erfaringer i naturen og kulturhistorien lettilgængelige for alle målgrupper.

Projektforslag

- **Stisystem.** At der fortsat igangsættes delprojekter til realisering af et sammenhængende stisystem fra kilde til og med fjord gennem partnerskaber mellem kommunerne, foreninger, erhvervsliv og lokale.
- **Vandvej.** At der udvikles et sammenhængende produkt af ruter og steder for sejlede ved at partnerskabet Vandvejens forslag til en sammenhængende struktur af multifunktionelle faciliteter realiseres i lokale partnerskaber.
- **Formidling.** At der udvikles en samlet formidling af bookbare og frit tilgængelige muligheder på Gudenåen for sejlede i egen eller lejet kano, kajak og andre fartøjer.

Rapporten "Dokumentation af Gudenåens vækstpotentialer" udført af Manto A/S i 2010 for VisitGudenaå peger på, at tilgængelighed til naturoplevelser kan være et stort aktiv i udvikling af turismen. Udenlandske erfaringer viser, at der er store potentialer i at udvikle destinationer omkring naturmæssige styrker og megatrends peger på, at autenticitet, økologi og bæredygtighed er væsentlige incitament for vores forbrug. Det giver muligheder for Gudenåen som turismeprodukt sammen med væksten i den indenlandske turisme, som Gudenåen især henvender sig til. Samlet set består GudenåLandets særkende som destination i kombinationen af et smukt landskab med aktivitetsmuligheder for alle, en nærværende og spændende kulturhistorie og byer med kulturelle tilbud og god adgang til både andre større byer og naturen, som altid er lige om hjørnet.

Kommunerne og de lokale foreninger har gennem årene i samarbejde skabt gode muligheder for at færdes i naturen tæt på Gudenåen blandt andet via den igangværende renovering af Pramdragerstien. Pramdragerstien, også kaldet trækstien, er en vigtig del af Gudenåens levende kulturhistorie, idet man i dag kan følge i fodsporene på 1800-tallets pramdragere helt tæt på vandet mellem Randers og Silkeborg.

Fra 2012 til i dag har projektet OplevGudenaå under Naturstyrelsen beskrevet et sammenhængende stisystem fra kilde til fjord samt tilhørende digital og fysisk formidling. Via partnerskaber har OplevGudenaå med kommuner, foreninger og lokale realiseret dele af denne vision i form af stier, broer, opdaterede skilte og det digitale kort og formidlingshjemmeside oplevgudenaå.dk.

Der findes således en god kortlægning af hvilke stisystemer og faciliteter, der findes, og hvor der er behov for etablering af nye eller opgradering af eksisterende stier og faciliteter. I sammenhæng med dette kunne man med fordel kortlægge det store netværk af tilknyttede stier og ruter, som er relevante at formidle til brugere af de Gudenaå-nære stier.

Tilgængeligheden kan styrkes yderligere ved at

- skabe bedre fysiske forhold og sammenhæng mellem stier, hvor det i dag mangles.
- udvikle og formidle aktiviteterne i naturen for forskellige brugergrupper.
- sikre en sammenhængende fysisk skiltning og digital formidling, der både viser vej og fortæller de gode historier.

Gudenaåstierne

Projektet OplevGudenaå har i projektbeskrivelsen "GudenaåStierne og Vandvejen" samlet en grundig forundersøgelse af de eksisterende og fremtidige muligheder for at færdes langs åen til fods, på cykel og til vands.

Beskrivelsen beregner et foreløbigt budget for den samlede manglende indsats langs åen for at etablere de beskrevne stier. Budgettet for vandre- og cykelsti med tilhørende faciliteter og formidling er på 42 mio. kr. Budgettet for vandvejen med faciliteter og formidling er på 13 mio. kr. Et samlet foreløbigt budget for at et moderne og opdateret stisystem langs Gudenaåen er således på i alt 55 mio. kr., som OplevGudenaå selv har påbegyndt den delvise fundraising til.

Vandvejen

Projektbeskrivelsen "Vandvejen – sejladsoplevelser på Gudenaåen" er udarbejdet af et partnerskab af en lang række brugere og interessenter langs Gudenaåen.

Partnerskabet Vandvejen ønsker med projektet at lave et oplæg til, hvordan de sejlende på Gudenaåen får en oplevelse af en sammenhængende "vandvej" med gode faciliteter, formidling og tilgængelighed før, under og efter en sejltur.

Projektbeskrivelsen indeholder

- En kortlægning over de eksisterende rammer for en sejladsoplevelse på Gudenaåen
- Et forslag til en fordeling af støttepunkter langs Gudenaåen og et idékatalog over mulige nye faciliteter med et overslag
- En anbefalet tjekliste til etablering af multifunktionelle støttepunkter
- En anbefaling om, at der udarbejdes fælles principper for skiltning og formidling. Skiltning anbefales at følge Naturstyrelsen/ OplevGudenaås formidlingskoncept for fysisk udformning af skilte og andet inventar. Den samlede formidling skal sikre, at når man står langs Gudenaåen eller

planlægger sin tur hjemmefra, skal det være let at tilgå historierne om den natur og kultur, man befinder sig i, og nemt at finde de nærmeste oplevelsesmuligheder.

- En anbefaling om, at planlægning af rekreativ infrastruktur foregår i dialog med mellem relevante interessenter, herunder turismeorganisationerne.

Partnerskabet har udarbejdet projektbeskrivelsen som en rammebeskrivelse, der bestræber sig på at imødesee mange forskellige brugergruppers ønsker og behov mange år frem. Efterfølgende kan "Vandvejen" realiseres del for del i lokale projekter og partnerskaber.

Projektbeskrivelsen er således ikke finansieret eller ejet af nogen af medlemmerne i partnerskabet eller andre, men tilbydes alle potentielle projektejere som et redskab til udvikling af multifunktionelle faciliteter til sejlene og andre langs Gudenåen.

Formidling af sejladsoplevelser til turister

I forlængelse af Partnerskabet Vandvejens beskrivelse af en gennemtænkt fordeling af gode multifunktionelle faciliteter for sejlene og andre er det oplagt at gøre en særlig indsats for at formidle og markedsføre oplevelsesmulighederne for lokale og tilrejsende sejlene i kano, kajak, robåd og andre fartøjer.

En vigtig del af turismeproduktet Gudenåen er kanouddlejning. Produktet udbydes af en række individuelle private kanouddlejere, hvis produkter de selv og turismeorganisationerne formidler og markedsfører.

Knap 30.000 personer lejede i 2013 en kano på Gudenåen. Knap 1.000 personer sejlede privat på sydstrækningen, hvor krav om køb af adgangstegn gør det muligt at lave en optælling af kanosejlene.

Der findes en samlet oversigt over kanouddlejere på turismeorganisationernes hjemmesider, men dette Danmarkskendte produkt kunne blive endnu mere synligt og bookbart for turisten i forbindelse med en samlet formidlingsindsats for sejladsoplevelser på Gudenåen.

Reglerne for sejlads på Gudenåen er komplekse og mulighederne kan være svære at få overblik over, når man planlægger en tur hjemmefra. Kanouddlejerne gør en stor indsats for at formidle mulighederne og reglerne til deres gæster, det samme gør foreningerne langs åen. I regi af Gudenåkomitéen arbejder kommunerne for at forenkle regeladministrationen og Gudenåkomitéens sekretariat udvikler løbende formidlingen for eksempel via hjemmesider og folderne *På Gudenåen med motor* og *På Gudenåen i kano og kajak*, som alle lejere af fartøjer på Gudenåen får udleveret ved sejladsens start.

Der er behov for en enkel og ens administration og formidling af reglerne samt en udvikling af oplevelserne og markedsføringen af dem, så oplevelserne bliver lettilgængelige og om muligt "bookbare". Bookbare oplevelser er enkle at sammenligne, vælge mellem og bestille for turisten. En tværgående

formidlingsindsats kunne udmønte sig i et detaljeret digitalt og fysisk katalog over ”sejladssprodukter”; dvs. ruter, faciliteter og oplevelsemuligheder for turisten, der vil sejle på Gudenåen i lejet eller egen kano, kajak eller robåd.

1. Udkast

Kulturhistorie

For den besøgende i GudenåLandet skal der være en sammenhængende og lettilgængelig formidling af områdets natur og kulturhistorie. På et givet sted langs Gudenåen skal man kunne få information om stedet, man befinder sig, og om nærliggende oplevelsesmuligheder. Man skal kunne orientere sig historisk, geografisk og i forhold til den natur, man oplever, på en levende og lettilgængelig måde.

Kulturhistorie

Formål

-

Effekt

- At der skabes attraktive tilbud til lokale og turister med Gudenåens levende- og tilgængeliggjorte kulturhistorie.

Initiativ

- **Skilte.** At der skabes en sammenhængende vejvisning og formidling af natur- og kulturhistorier langs Gudenåen ved at kommunerne i samarbejde med blandt andre museerne opdaterer de fysiske skilte efter fælles standarder på tværs af kommunerne.
- **Digitale kort.** At der skabes et godt grundlag for oplevelsesudvikling og – formidling ved at GudenåKortet og OplevGudenaa.dk samt VisitGudenaa's formidling videreudvikles i stadig dialog.
- **Vidensbank.** At der skabes en fælles vidensbank på tværs af få udvalgte databaser med frittilgængelige billeder og fortællinger om kulturhistoriske seværdigheder og interessante steder i naturen af høj ensartet kvalitet. Den fælles vidensbank kan danne grundlag for udvikling af apps og anden formidling. Vidensbanken etableres ved, at man i kommuner og kulturinstitutioner prioriterer at bruge de samme udvalgte nationale datasiloer samt opdaterer og kvalitetssikrer data heri.
- **Netværk.** At der skabes oplevelsestilbud på baggrund af GudenåLandets fælles identitet og kulturhistorie. For at skabe et grundlag for udvikling af disse tilbud etableres et netværk mellem kommuner, turismeorganisationer, museer og attraktioner. Netværket skal identificere samarbejds muligheder og udvikle nye fælles projekter, f.eks. med afsæt i mulighederne under Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017.

Et netværk, idéer kan vokse ud af

Langs Gudenåen findes en lang række stærke selvstændige museer og attraktioner, der bevarer og formidler Gudenåens kulturhistorie. En styrket fælles indsats kunne igangsætte et samarbejde om udvikling af nye oplevelsesmuligheder og markedsføre museerne og attraktionerne i et Gudenåperspektiv – som perler på en snor.

Kommunernes forum for Gudenå-relaterede fællesopgaver er Gudenåkomitéen. Her er kommunerne repræsenteret ved det administrative og politiske område Teknik og Miljø og det er forvaltningsopgaver omkring vandmiljø og sejladsbestemmelser, der koordineres. Et tværkommunalt netværk med fokus på Gudenåens kulturhistorie med deltagelse af det administrative og politiske område Kultur og Fritid eller andre findes ikke. Derfor findes der heller ikke et forum på tværs af kommunerne og museerne med Gudenåens kulturhistorie som fællesnævner.

Udvikling af projekter og strategier omkring Gudenåens kulturhistorie på tværs af alle interessenter, museer, attraktioner, kommunerne, turismeorganisationerne og andre, kræver, at der opdyrkes et stærkere netværk. Et netværksforum mellem kommunerne og museer kunne bidrage til at skabe en fælles forståelse og fostre nye gode initiativer, hvor forskning, formidling og bevaring af den Gudenårelaterede kulturhistorie styrkes, og hvor kulturhistorien udnyttes som et aktiv for turismen, bosætningen og det lokale liv i GudenåLandet.

Erik Hoffmeister skrev i 2012 bogen ”Gudenåens Kulturhistorie”, hvis samlende perspektiv og enorme mængde af spændende historier kan blive afsæt for yderligere fysisk og digital formidling.

Opdatering af skilteskoven

Et tiltrængt sted at begynde et samarbejde om kulturhistorisk formidling kunne være i en opdatering af den fysiske skilteskov ved Gudenåen, som varierer på tværs af kommune- og gamle amtsslige grænser. Et tværkommunalt projekt i samarbejde med turismeorganisationerne, museerne, Naturstyrelsen m.fl. kunne tilbyde en fælles standard for nye skilte med ens udseende og et aktuelt og mere fyldigt indhold med natur- og kulturhistorier. Projektet kan også sikre et digitalt overblik for planlæggere, ved at et billede af hver enkelt skilt (pdf) vises i kommunernes digitale kort (GIS); en sammenhængende digital formidling til brugerne; og tilbud om standardiserede skilte til private lodsejere.

Fælles vidensbank som grundlag for ny formidling

Som grundlag for nye formidlingsprojekter, apps og andet er der behov for en fælles vidensbank med data - i form af gode korte fortællinger om steder af naturmæssig eller kulturhistorisk interesse - af høj ensartet kvalitet og tilgængelighed. Den fælles vidensbank etableres ved, at kommunerne og kulturinstitutionerne prioriterer at bruge de samme udvalgte nationale datasiloer og opdaterer og kvalitetssikrer data, dvs. billeder og fortællinger om kulturhistoriske seværdigheder og interessante steder i naturen.

GudenåKortet er et eksempel på et formidlings- og planlægningsværktøj, der bygger på principperne om at gemme data i udvalgte nationale datasiloer, for at have dynamisk opdaterede data af høj kvalitet til rådighed for mange andre end kun dataejerne.

GudenåKortet for planlæggere

Formålet med GudenåKortet er at give projektledere og -deltagere et værktøj til kortlægning og oplevelsesudvikling i GudenåLandet.

Dette opnås ved at udvikle et digitalt kort, der trækker dynamisk på nationale og kommunale datasiloer og dermed samler alle tilgængelige Gudenårelaterede data om f.eks. stier, naturområder, attraktioner, kulturhistorie, plan- og adgangsforhold.

GudenåKortet udvikles på baggrund af nogle gennemgående principper:

- Indhold i GudenåKortet skal være valide, officielle og senest opdaterede data, såsom planer, beskrivelser og faciliteter, fra kendte kilder
- GudenåKortet skal via sin forankring i en tværgående afsenderkreds og ved kvaliteten af sit målgruppeorienterede indhold have en blivende værdi, gerne i et omfang, så GudenåKortet kan tjene som et pilotprojekt for andre.
- Data skal hentes dynamisk fra nationale og kommunale dataejere. GudenåKortets afsendere må derfor motivere dataejere til forædling af data.
- Så vidt GudenåKortets afsendere kan påvirke det, tilstræbes der en overensstemmelse mellem det, man ser i naturen og det, man ser på kortet (farvekoder, piktogrammer mm)
- GudenåKortet er ikke designet til slutbrugeren af oplevelser, men som en bruttodatabase eller et planlægningsgrundlag for projektledere og –deltagere i projekter, der udvikler rammer for oplevelser. GudenåKortet er dog tilgængeligt for alle via nettet og kan som indlejrede mini-maps med udvalgte temaer på hjemmesider bruges til formidling.
- GudenåKortet er et ikke-kommercielt samarbejdsprojekt. GudenåKortet er gratis at bruge for alle og det består af grundkort og data, der er stillet gratis til rådighed.

GudenåKortet viser eksisterende forhold (samt lokalplansforslag og lignende) i GudenåLandet og dermed rammerne for nye tiltag som stier, faciliteter, ture, begivenheder, formidling, indsatsområder og andet. GudenåKortet kan tilgås som en hjemmeside på nettet, hvor alle temaer er tilgængelige.

GudenåKortets primære kilder

- UdiNaturen.dk
  - Platformen ejes af Naturstyrelsen og data indtastes af godkendte inddatører fra kommuner, foreninger og organisationer.
  - Herfra henter Gudenåkortet geo-refererede data om ruter og faciliteter i naturen.
- Historisk atlas
  - Platformen ejes af Historisk Atlas, som er en åben forening for arkiver museer og biblioteker, der som medlemmer kan anvende og indtaste deres egne data i den fælles digitale formidlingsplatform.
  - Herfra henter GudenåKortet georefererede natur- og kulturhistorier.

- Kommunernes databaser
  - Databaserne ejes og vedligeholdes af de enkelte kommuner. Data udstilles i digitale kort (web-gis).
  - Herfra henter GudenåKortet georefererede data om planer, zoner, administrative grænser m.m. inden for alle forvaltningsområder (kultur, teknik, miljø, plan)
- Geodatastyrelsens frit tilgængelige grundkort er grundlaget for GudenåKortet

GudenåKortet kan på nuværende tidspunktet ikke hente data fra VisitDenmarks database over medlemmernes attraktioner, spisesteder, overnatningssteder mm., da leverandøren kræver et gebyr for brug af data.

Projektkatalog

Projektkataloget findes som bilagt excel-fil.

Projektkataloget er en oversigt over de 7 kommuners udvalgte Gudenårelaterede udviklingsprojekter, der

- er beskrevet og igangsat, samt kontinuerlige indsatser
- er i idéfase
- er gennemført i 2009-2014

samt øvrige aktørers initiativer.

Projektkataloget findes i bilagt excel-fil. Heri kan kommunerne, VisitGudenaa, OplevGudenaa og LAG bidrage med korte beskrivelser af projekter på max 10 linjer med formål, partnere og links til mere viden om relevante friluftstrategier og -projekter, vandplanprojekter, vandstandsmålinger og – forudsigelser, kommune- og lokalplaninitiativer, naturplejeprojekter, kulturmiljø/-historierelaterede projekter, deltagelse i forskningsprojekter og samarbejder/ partnerskaber med brugere, foreninger, institutioner og erhvervsliv.

Bilags – og litteraturliste

Bilagsliste

Bilag 1: Kommisorium for arbejdet med Gudenå Visionen_4.juni 2012

- *Kommisoret, som ligger til grund for blandt andet Gudenå Helhedsplanen.*

Bilag 2: Gudenå Helhedsplanens baggrund

- *Beskrivelse af processen omkring den tilgrundliggende Gudenå Vision og af GudenåSamarbejdet og dets medlemmer.*

Bilag 3: Fiskevand omkring Gudenåen

- *Beskrivelse af kendetegnene for fiskevandet i Randers Fjord, Nord for Tange, i søerne og syd for Mossø.*

Bilag 4: Partnerskabet Vandvejens projektbeskrivelse *(opdateres med en ny version i efteråret 2014)*

- *Et partnerskab af brugere og myndigheders vision om og konkrete forslag til en lettilgængelig og sammenhængende sejladsoplevelse på Gudenåen.*

Bilag 5: En nærmere beskrivelse af rammerne for kulturhistorisk formidling i Gudenålandet forventes at blive udarbejdet til Gudenå Helhedsplanens 2. udkast.

Bilag 6: Projektkatalog

- *Korte beskrivelser af kontinuerlige, igangsatte, planlagte og afsluttede projekter i GudenåLandet ved kommunerne, VisitGudenaa, LAG og OplevGudenaa.*

Bilag 7: Inspirationskatalog

- *Korte beskrivelser af beslægtede og inspirerende projekter og samarbejder.*

Kommune- og lokalplaner

- **Viborg Kommuneplan:**

<http://kommune.viborg.dk/Borger/Byggeri,-bolig-og-flytning/Kommune-og-lokalplanlaegning/Kommuneplan/Kommuneplan2013>

- **Lokalplan nr. 422 - Rekreative arealer vest for Brogade i Bjerringbro, Viborg Kommune**

<http://kommune.viborg.dk/~media/Kommune/BORGER/Byggeri%20og%20bolig/Planlaegning/Lokalplan/Filer/422Endelig.pdf>

- **Skanderborg Kommuneplan, hovedstruktur:**

<http://pdf.skanderborg.dk/planlaegning/kommuneplan/Kommuneplan13/>

- **Hedensted Kommuneplan, hovedstruktur:** <http://www.hedensted.dk/page30757.aspx>

- **Favrskov Kommuneplan, hovedstruktur,**

<http://favrskov.dkplan.niras.dk/dkplan/dkplan.aspx?planid=1>

<http://www.favrskov.dk/site.aspx?MenuID=194&Langref=1&Area=&topID=&ArticleID=8163&expandID=1974&moduleID=>

- **Silkeborg Kommuneplan, hovedstruktur**
<http://silkeborgkommune.dk/Kommunen/Politikker-planer-og-strategier/Byudvikling-og-planlaegning/Kommuneplan>
<http://silkeborgkommune.dk/Kommunen/Politikker-planer-og-strategier/Byudvikling-og-planlaegning/Kommuneplan>
- **Stille steder, Silkeborg Kommune**
<http://kommuneplan.silkeborg.dk/dkplan/dkplan.aspx?pageId=2155>
- **Randers Kommuneplan**
<http://kommuneplan.randers.dk/>
- **Horsens Kommuneplan, hovedstruktur**
http://kommuneplan.horsens.dk/dk/hovedstruktur/vision/oplevelser_i_mange_farver/oplevelser_i_mange_farver.htm
- **Horsens Kommunes digitale kort**
<http://webkort.horsens.dk/cbkort>

Udgivelser om turisme

- Manto A/S for VisitGudenaå, 2010, Dokumentation af Gudenaåens vækstpoteiale
http://www.visitgudenaå.com/sites/default/files/asp/visitgudenaå/pdf/Baggrundsmateriale/vækstpoteialeanalyse_gudenaå.pdf
- Erhvervs- og Vækstministeriet, 2014, Danmark i arbejde - Vækstplan for dansk turisme, <http://www.evm.dk/publikationer/2014/~media/oem/pdf/2014/2014-publikationer/vækstplan-for-dansk-turisme-20-01-14.ashx>
- www.visitgudenaå.com

Udgivelser fra OplevGudenaå

- [GudenåStjerne og vandvejen](#) (pdf) udgivet oktober 2013
GudenåStjerne er betegnelsen på forprojekt om at etablere afmærkede ruter for gående og cyklende fra Gudenaåens kilder til Randers Bro. For en stor del er der allerede etableret ruter, og forprojektet tager derfor udgangspunkt i at udvælge og koble de eksisterende ruter med nye forløb til sammenhængende ruter.
- [Himmelbjerggruten. Et GudenaåPartnerskab](#) (pdf) udgivet december 2012
Den første strækning af det første GudenaåPartnerskab blev indviet den 11. oktober 2012. Den nye Himmelbjerggrute er en sti mellem Ry og Silkeborg på begge sider af

søerne. Ruten syd om søerne har eksisteret længe. Nu er vi igang der ruten nord om søerne. Den er tænkt realiseret i tre etaper. Den første, sværeste og dyreste er nu anlagt og indviet. Det er den fra Ry til Laven. Projektet er fuldt finansieret. Det samlede projekt kan ses i vedlagte projekt beskrivelse

- [Trækstien ved Vejerslev skov. Et GudenaPartnerskab](#) (pdf) udgivet oktober 2012
Vi har lige opnået fuld finansiering af reetablering af en del af den fredede Træksti i Favrskov Kommune. Nordea - fonden har valgt at støtte projektet med det beløb som vi manglede. Støtten er givet til Favrskov Kommune som ansøger og tovholder for partnerskabet. Projektet vil sikre fremkommelighed på 7 km af Trækstien. Vi håber at projektet kan danne model for andre strækninger af Trækstien, så vi derved får undersøgt mulighederne for at udvikle/projekttere en GudenaSti fra kilde til fjord. Projektet er beskrevet i vedlagte projektbeskrivelse.
- [Projekt om mobil formidling: Afrapporteringen af projektet](#) (pdf) udgivet marts 2012
OplevGudena's planer om mobil formidling bygger på erfaringerne fra det nationale netværk "Skal vi gå samme mobile vej UdiNaturen" og fra projektet UdiNaturen//Søhøjlandet.
Netværket er født under dette projekt, men lever videre under OplevGudena.
Projektet UdiNaturen//Søhøjlandet blev afsluttet i foråret 2012.
- [Formidlingskoncept](#) (pdf) udgivet december 2012
Et af projektets formål er at få formidlingen langs åen til at hænge sammen. Et middel hertil er at formidle ensartet og genkendeligt.
Beskrivelsen af formidlingskonceptet har til formål at:
  - Inspirerer og gøre det let at være projektmager langs åen
  - Fordele viden om muligheder for at skabe formidling og faciliteter langs åen
  - Sikre at GudenaPartnerskaberne trækker på samme hammel i formidlingsarbejdet
  - Beskrivelsen har været grundigt drøftet i projektets Følgegruppen. Der er stor opbågning til vigtigheden af at vi finder et fælles formidlingsudtryk langs åen, men nogle kommuner har dog svært ved at indpasse konceptet i kommunes egen koncept/design udvikling.
- [Lokale partnerskaber og GudenaPartnerskaber](#) (pdf), udgivet september 2012.
Denne beskrivelse af lokale grønne partnerskaber har det formål at inspirere partnere til at indgå i grønne GudenaPartnerskaber. Materialet er imidlertid meget generelt, og kan også anvendes af andre i forbindelse med etableringen af grønne partnerskaber.
- [OplevGudena Registrant \(Version 1.1. Juni 2012\)](#) (pdf).
Registranten dækker projektets interesseområde, der dækker Gudenåen fra kilde til fjord samt et landareal svarende til ca. 1 km på hver side af åen og de søer, som åens hovedløb gennemstrømmer. Heri er registreret bl.a. fredninger, Natura2000

områder, offentlige arealer, faciliteter, eksisterende og kommende projekter, attraktioner m.v.

- [Syv stikord om OplevGudenaa](#) (pdf), udgivet juni 2012.
I denne folder kan du læse om OplevGudenaa projektet.

Udgivelser og materiale fra Gudenåkomitéen

- **Konference** om Visionen for Gudenåen, Hammel 11. november 2011
Materiale fra workshops:
<http://www.gudenaakomiteen.dk/files/Silkeborg%20Institutioner/Gudenaakomiteen/Gudenåvisionen/Materiale%20fra%20konferencens%20workshops.pdf>
- Kommisorium for arbejdet med Vision Gudenåen, 4. juni 2010
- Pressemeldelse om Vision Gudenåen udsendt af Silkeborg Kommune, 26. november 2010

Gudenåkomitéen har udarbejdet en række rapporter og pjecer om forskellige emner relateret til Gudenåen.

- **Kortfolder (2014).** [På Gudenåen i kano og kajak.](#)
- **Pjece (2014).** [På Gudenåen med motor](#)
- [Lokaløkonomiske effekter af det udsætningsbaserede laksefiskeri i Gudenåen](#)
- [Fiskene i Gudenåens vandløb \(sammendrag\) \(PDF\)](#)
- [Fiskene i Gudenåens vandløb \(PDF\)](#)
- [Vegetation i Gudenåen \(PDF\)](#)
- [Gudena – a Danish lake-river-estuary system \(PDF\)](#)
- [Natur og miljø i Gudenåsystemet](#)
- [Gudenåens hovedløb som gyde- og yngelopvækstområde for laks og havørred \(PDF\)](#)
- [Fiskebestande i Gudenå-systemets søer \(PDF\)](#)
- [Stoftransport i Gudenåen 1974 til 1993 \(PDF\)](#)
- [Forureningskort for Gudenåens vandsystem \(PDF\)](#)
- [Fiskenes passage gennem turbineanlæg i Gudenåen \(PDF\)](#)

- [Stoftransport i Gudenåens vandsystem, 1974 til 1985 \(PDF\)](#)
- [Vandløb og fisk i tilløbene til Randers Fjord \(PDF\)](#)
- [Vandløb og fisk i Nørreåens vandsystem \(PDF\)](#)
- [Vandløb og fisk i Hadsten Lilleå's vandsystem \(PDF\)](#)
- [Vandløb og fisk i de mindre tilløb til Gudenåen mellem Tange og Randers \(PDF\)](#)
- [Vandløb og fisk i Gudenåens vandsystem fra Silkeborg Langsø til Tange \(PDF\)](#)
- [Vandløb og fisk i Gudenåens vandsystem fra Mossø til Silkeborg Langsø \(PDF\)](#)
- [Vandløb og Fisk i tilløbene til Skanderborg søerne og Mossø \(PDF\)](#)
- [Vandløb og fisk i Gudenåens vandsystem fra udspringet til Mossø \(PDF\)](#)
- [Vandløb og Fisk i Gudenåen og øvrige tilløb til Randers Fjord \(PDF\)](#)
- [Laksefiskene og fiskeriet i Randers Fjord \(PDF\)](#)
- [Havørreden i Gudenåen. En sammenfatning af ældre og nyere undersøgelser over Gudenåhavørreden \(PDF\)](#)
- [Søerne i Gudenåens vandsystem. Kviksølv i fisk fra Ring sø, Silkeborg Langsø og Tange sø \(PDF\)](#)
- [Søerne i Gudenåens vandsystem. En kort beskrivelse af økologiske forhold, herunder forureningstilstanden i de enkelte søer i Gudenåens vandsystem \(PDF\)](#)
- [Rapport fra Gudenåkomitéen vedrørende kviksølvbelastning af fisk \(PDF\)](#)

En lang række rapporter blev desuden udarbejdet i forbindelse med Gudenåundersøgelsen i 1973-75 ved Vejle-, Viborg- og Århus Amt (i det daværende Gudenåudvalget). Rapporterne kan ses på www.gudenåkomiteen.dk

Øvrige undersøgelser og rapporter

- Lystfiskeri i Danmark – Hvem? Hvor meget? Hvordan?, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, marts 2010
http://fvm.dk/fileadmin/user_upload/FVM.dk/Dokumenter/ServiceMenu/Publikationer/Lystfiskeri_i_Danmark.pdf
- Koed, Anders (2012) Notat - Vurdering af den socioøkonomiske værdi af havørred- og laksefiskeriet i Gudenåen under forudsætning af gennemførelse af Model 4 C og Model 7, Miljøministeriet & Fødevareministeriet 2002. Gudenåens passage ved Tangeværket – sammenfatning af skitseprojekt
<http://www.ft.dk/samling/20131/lovforslag/144/bilag/1/1293153.pdf>

- Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Fødevareministeriet, Gudenåens passage ved Tangeværket - sammenfatning af skitseprojekt
http://www2.sns.dk/udgivelser/2002/tange/tange_soe.pdf